

Legal Alert:

Wet bestuur en toezicht rechtspersonen

Op 10 november 2020 is het Wetsvoorstel bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr) als hamerstuk afgedaan. De Wbtr treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. De nieuwe wet beoogt de kwaliteit van bestuur en toezicht bij verenigingen, coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en stichtingen te verbeteren en de wettelijke regeling voor alle rechtspersonen gelijk te trekken.

De aanleiding voor de Wbtr is onder meer een reeks van incidenten op het gebied van governance in de semipublieke sector. Met de Wbtr wordt de taakstelling van bestuurders en commissarissen van verenigingen, coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en stichtingen en het daarmee verband houdende aansprakelijkheidsregime in de wet vastgelegd en op onderdelen aangescherpt. Zo wordt het voor curatoren eenvoudiger om bestuurders en commissarissen van een niet-commerciële vereniging en stichting met succes aansprakelijk te stellen in geval van faillissement.

Daarnaast beoogt de Wbtr de regelgeving voor bestuurders van rechtspersonen te uniformeren. Daarbij wordt in sommige gevallen onderscheid gemaakt tussen (i) verenigingen en stichtingen en (ii) semipublieke verenigingen en stichtingen. Semipublieke verenigingen en stichtingen betreffen verenigingen en stichtingen die een financiële verantwoording moeten afleggen die gelijk of gelijkwaardig is aan een jaarrekening of formele verenigingen die aan de heffing van vennootschapsbelasting zijn onderworpen.

De belangrijkste elementen van de wet zijn:

- de invoering van de norm dat bestuurders en commissarissen van stichtingen en verenigingen 'zich bij de vervulling van hun taak moeten richten naar het belang van de rechtspersoon en de daarmee verbonden onderneming of organisatie'
- de hoofdelijke aansprakelijkheid voor bestuurders als bedoeld in artikel 2:9 BW gaat ook gelden voor commissarissen van verenigingen, coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en stichtingen
- de regeling voor aansprakelijkheid voor onbehoorlijke taakvervulling bij faillissement van artikel 2:138 lid 1 en 3-10 BW gaat gelden voor bestuurders en commissarissen van alle verenigingen en stichtingen

- het onweerlegbare vermoeden dat sprake is van onbehoorlijke taakvervulling en het weerlegbare vermoeden dat die onbehoorlijke taakvervulling een belangrijke oorzaak is van het faillissement van artikel 2:138 lid 2 BW gaat gelden voor de bestuurders en commissarissen van semipublieke verenigingen en stichtingen
- de regeling van hoofdelijke aansprakelijkheid voor schade doordat (onder meer) in de jaarrekening een misleidende voorstelling wordt gegeven van de toestand van de rechtspersoon (artikel 2:139 BW voor bestuurders en artikel 2:150 BW voor commissarissen) gaat ook buiten faillissement gelden voor semipublieke verenigingen en stichtingen
- de introductie van een wettelijke basis voor de raad van commissarissen (of raad van toezicht) voor de vereniging, stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij
- de mogelijkheid om bij de vereniging, stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij een monistisch bestuursmodel (*one tier board*) in te stellen met een raad van bestuur bestaande uit uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders
- in de statuten van de vereniging, stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij moet een regeling worden opgenomen voor belet- en ontstentenis van alle bestuurders en commissarissen
- bij ontstentenis of belet wordt degene die op grond van een statutaire regeling van de vereniging, stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij de taken van een bestuurder of commissaris vervult, voor het vervullen van die taak met een bestuurder of commissaris gelijkgesteld
- de invoering van een tegenstrijdig-belangregeling voor de vereniging, stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij op grond waarvan een bestuurder of commissaris met een tegenstrijdig belang niet mag deelnemen aan de beraadslaging en besluitvorming over het betreffende onderwerp
- de invoering van een regeling over meervoudig stemrecht voor bestuurders en commissarissen van de vereniging, stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij
- bij de eerstvolgende statutenwijziging dient de vereniging, stichting, coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij de statuten aan te passen zodat hierin is opgenomen:
 - i) ingeval aan een zekere bestuurder meer dan één stem wordt toegekend, kan die bestuurder niet meer stemmen uitbrengen dan de andere bestuurders tezamen
 - ii) (voor zover de statuten hierin nog niet voorzien) een voorschrift over de uitoefening van taken en bevoegdheden in geval van ontstentenis en belet van alle bestuurders en commissarissen

- de BV en NV dient bij de eerstvolgende statutenwijziging de statuten aan te passen zodat (voor zover de statuten hierin nog niet voorzien) deze een voorschrift over de uitoefening van taken en bevoegdheden in geval van ontstentenis en belet van alle bestuurders en commissarissen bevat
- de bestuurder van de BV en NV mag een vordering op de vennootschap niet verrekenen met de vordering op grond van onbehoorlijke taakvervulling van artikel 2:138 BW

Vragen?

Aarzel niet om contact op te nemen:

Annemieke Hendrikse
hendrikse@vandoorne.com
+31 (0)20 6789 365

Willeke van Spanje
spanje@vandoorne.com
+31 (0)20 6789 646

Berber Bosch
bosch@vandoorne.com
+31 (0)20 6789 235